

Anmälan mot Försäkringskassan om att ett partsombud inte har beviljats anstånd för komplettering

---

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 7 augusti 2009, klagade AA på att Försäkringskassan inte hade gett honom anstånd med att komplettera den medicinska utredningen i ett ärende, där han var ombud för BB.

Utredning

Försäkringskassan anmodades att yttra sig över anmälan. I sitt remissvar anförde Försäkringskassan, genom försäkringsdirektören CC, följande.

Bakgrund

Enligt 17 § förvaltningslagen får ett ärende inte avgöras utan att parten (den försäkrade) har underrättats om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan än honom själv och han har fått tillfälle att yttra sig över den. Det är från rättssäkerhetssynpunkt viktigt att den försäkrade får tillräckligt lång tid på sig att lämna synpunkter. Försäkringskassan ger normalt den försäkrade 14 dagar på sig att yttra sig efter det att hon eller han fått ta del av handlingarna. I detta ligger också att Försäkringskassan, i de fall den försäkrade begär anstånd med att yttra sig, bör tillmötesgå en sådan begäran så länge denna ligger inom det rimligas gräns.

I vägledning 2004:2, version 11 "Sjukpenning och rehabilitering", i dess lydelse före den 1 juli 2009, angavs "Att till exempel vänta på underlag från en läkare som har lång väntetid är oftast ingen anledning till att förlänga kommunikeringstiden om det redan finns ett fullgott underlag för ställningstagande om rätten till sjukpenning". I version 12 av nämnda vägledning, beslutad 1 juli 2009, har denna skrivning tagits bort och istället ersatts av "Försäkringskassan bör i de fall den försäkrade begär anstånd med att yttra sig, tillmötesgå en sådan begäran så länge denna ligger inom det rimligas gräns". Sannolikt är denna förändring föranledd av de yttrande som JO lämnat i ett antal ärende rörande begäran om anstånd.

Utredning

I skrivelse daterad den 29 maj 2009 meddelades BB att Försäkringskassan övervägde att inte betala sjukpenning för sjukdomsfallen anmälda den 12, 15, 18 och 30 mars 2009. Hon meddelades också att hon hade möjlighet att lämna synpunkter på Försäkringskassans övervägande senast den 18 juni 2009.

Den 11 juni 2009 kontaktade BB:s far och tillika hennes ombud, AA, Försäkringskassan och meddelade att de behövde längre kommunikeringstid. I skri-

velse daterad samma dag, d.v.s. den 11 juni 2009 (sändes från Försäkringskassan den 12 juni 2009), meddelade Försäkringskassan att anstånd med att inkomma med synpunkter lämnades till och med den 1 juli 2009. I detta sammanhang kan nämnas att det inte går att utläsa av anteckningar som gjordes då AA begärde längre kommuniceringstid, om han angivit av vilket skäl han ville ha längre kommuniceringstid eller hur lång tid han önskade.

Då några kompletterande uppgifter inte inkom beslutade Försäkringskassan den 7 juli 2009 att inte betala sjukpenning till BB för de anmälda sjukdomsfallen.

Den 9 juli 2009 inkom en skrivelse till NFC Gårda, daterad av AA den 28 juni 2009. I denna skrivelse angav han bl.a. att han överklagade beslutet att inte förlänga kommuniceringstiden längre än till den 1 juli 2009 trots hans tidigare begäran per telefon om att förlänga tiden till efter semesterperioden, 31 augusti 2009. Vid denna tidpunkt, d.v.s. den 9 juli 2009, saknades det anledning att ta ställning till eventuell ytterligare förlängning av kommuniceringstiden då beslut i ärendet redan hade fattats. Istället meddelades AA i skrivelse, daterad den 13 juli 2009, att enligt Försäkringskassans vägledning och JO-avgörande är läkares semester inget skäl att bevilja anstånd samt att handläggaren i aktuellt ärende bedömt att det fanns ett fullgott beslutsunderlag.

Försäkringskassans slutsatser

Handläggaren som hade att bedöma begäran om anstånd, tillämpade det regelverk (Vägledning 2004:2, version 11) som fanns tillgängligt vid tidpunkten då anståndet beviljades, d.v.s. den 11 juni 2009. Det svar som sedan lämnades till AA, med anledning av hans skrivelse daterad den 28 juni 2009, var avsett att belysa det regelverk som var gällande när beslutet om anstånd fattades.

Försäkringskassan kan också konstatera att aktuell anmälan till JO riktas direkt mot ansvarig chef på kontoret och inte mot den enskilda handläggaren som fattade beslutet. Beslut om anstånd är ett s.k. tjänstemannabeslut, vilket innebär att det fattas självständigt av handläggaren.

AA kommenterade remissvaret. Han hänvisade också till handlingar som han hade gett in i ett annat ärende hos JO (dnr 4380-2009).

Bedömning

Försäkringskassan har ett ansvar för att ärenden drivs framåt. Om en part eller i förekommande fall partens ombud begär anstånd med att inkomma med en komplettering bör begäran vara motiverad. Försäkringskassan bör i annat fall vara restriktiv med att bevilja anstånd och generellt sett också vara restriktiv med att bevilja alltför långa anstånd. En enskild måste emellertid alltid få tillfälle att yttra sig över material som tillförts ärendet av någon annan. I detta ligger också att Försäkringskassan, i de fall en part eller ett partsombud begär anstånd med att yttra sig över sådant material, bör tillmötesgå begäran om anståndstiden framstår som rimlig.

Av utredningen i ärendet framgår att Försäkringskassan i en skrivelse daterad den 29 maj 2009 meddelade BB att kassan övervägde att inte betala ut sjukpenning till henne. BB gavs tillfälle att senast den 18 juni 2009 inkomma med synpunkter på övervägandet. Försäkringskassan beviljade därefter anstånd med yttrande t.o.m. den 1 juli 2009. Ärendet avgjordes genom ett beslut den 7 juli 2009. I en skrivelse den 28 juni 2009 ”överklagade” AA beslutet att ”inte förlänga

kommuniceringstiden längre [...] trots min begäran per telefon om att förlänga tiden till efter semesterperioden, 2009-08-31”.

Sett mot bakgrund av samtliga kända omständigheter hade det enligt min mening varit rimligt att medge AA längre anstånd än det han beviljades (jfr JO 2006/07 s. 357 och 2008/09 s. 352).

Om en part eller ett partsombud begär anstånd per telefon bör den som tar emot samtalet dokumentera eventuella skäl till begäran och hur långt anstånd som begärs. Av remissvaret framgår att dokumentationen av AA:s begäran om anstånd inte innehöll dessa uppgifter. Det är jag kritisk till.

Det har i övrigt inte framkommit något som föranleder ett uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.